

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdüğü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yarı

30
MAYIS 1940
PERŞEMBE

Numara : 267 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Mahsur ordu

Kısmen Almanları yara- rak sahile yaklaştı Dünkerk açıklarındaki müttefik filo tahliye ameliyesini himaye ediyor

Izer ve Kasselde sid- detli muharebeler

Fransızlara göre, Flandr muharebesinin, harbin istikbaldeki
inkişafı üzerinde büyük tesiri olacak

Son muharebelerde 200 bin Belçika askeri öldü

Paris, 30 (Hususi) — Flandr cephesinde vazi-
yet her zamanki gibi naziktir. Kral Leopoldün
tesliminden sonra Almanlar müthiş bir kuvvetle
müttefik kıtalar üzerine taarruz etmişlerse de
vaziyette bir inkişaf hasıl olmamıştır. Sahile doğ-
ru bir yol açmağa çalışan müttefik kıtalardan
General Priu idaresindeki ordu düşman kuvvet-
lerini yarmağa ve sahile yaklaştırmaya muvaffak
olmuştur. General Blanşar ordusu mücadeleye
kahramanca devam etmektedir.

Fransız donanması şimali Fransa ve Belçika
sahillerini tamamen emniyet altına almıştır. Do-
nanmanın bombardımanı ve hava kuvveti sahile
doğru çekilen İngiliz ve Fransız kıtalarını hima-
ye etmektedir.

Musolini veya 2 haziranda kararını bildirecek

Paris, 30 (A.A.) — Bazı diplo-
matik muharrirler, ezümle Epok
gazetesinde Kerillis ve Övr gazete-
sinde Tabui, Musolininin halen
vaziyeti düşünmekte olduğuna ve
düşüncelerinin neticesini, muhak-
kık bu cumartesi veya pazar
günü bir nutukla bildireceğine işa-
ret etmektedir.

Roma, 30 (A.A.) — Havas ajan-
dan: Musolini önümüzdeki salt günü
nazırlar meclisine riyaset edecek-
tir. İyi malumat almakta olan maha-
fil, meclisteki müzakerelerin "mü-
him bazı meselelerin tetkiki" ne
müallik olacağı mütalâasında
bulunmaktadır.

ALMAN ZİRAAT NAZIRI
ROMAYA GİDİYOR

Roma, 30 (A.A.) — Alman zi-
raat nazırının 6 haziranda Romaya
gelmesi beklenilmektedir.

SOVYETLER

Moskovaya giden İngi-
liz murahhasını kabul
etmediler

Moskova, 30 (A.A.) — Cripps'in
Moskovaya muvasalatı hakkında
İngiliz gazetelerinde birçok yanlış
ve birbirini nakzedan havadisler
çıkırmış olduğundan, Tass ajansı,
aşağıdaki beyanatta bulunmağa sa-
lahiyettardır:

Cripps'i Moskovaya fevkalâde
hususî murahhas sıfatıyla gönder-
mek hakkında İngiliz hükümetinin
teklifine cevap olarak, hariciye
halk komiseri, Ma'skiyi, şu ciheti
İngiliz hükümetinin itilâına koy-
mağa memur etmiştir ki, Sovyet
hükümeti, ne Cripps'i ne de her
hangi bir şahsı fevkalâde ve yahut
hususî murahhas sıfatıyla kabul e-
demez. Eğer İngiliz hükümeti, ha-
kikaten, İngiltere ile Sovyetler Bir-
liği münasebetlerinde mevcut ol-
mayan bir değişme hakkında mü-
zakereler yapmak arzusunı görü-
yorsa, bunu, Moskovadaki büyük
elçisi Seeds veya yahut da eğer Seeds
değiştirilecekse onun yerine Mos-
kova büyük elçiliğine tayin olu-
cak başka bir şahıs vasıtasıyla ya-
pabilir.

Dünkerk ve sahil boyları Fransız donanma-
sının hâkimiyeti altındadır. Öğrenildiğine göre
Almanlar yirmi günlük harpte bütün hava kuv-
vetlerini seferber etmişlerdir. O kadar ki tayya-
reler fabrikadan çıkar çıkmaz doğrudan Fransız
cepheğine sevkolunmaktadır. Alman tayyareleri
sahilde Borderli tamamen tahrip etmişlerdir.

ALMAN HAVA FİLOLARI MÜHİM SURETTE
HASARA UĞRATILDI

Paris, 30 (A.A.) — Askerî mahafil, Flandres'daki harekât hac-
kındaki mütalâalarla birlikte büyük Britanyadaki hareket üsleinden
hareket ederek mütemadiyen Alman kuvvetlerini izaç etmekte olan
İngiliz tayyarelerinin faaliyetini medhüsena etmektedir. Müttefikle-
rin tayyare dafii bataryaları ile avcı tayyareleri, Alman hava filoları-
nın o derece hasara uğratmışlardır ki, yüksek Alman kumanda heyeti,
ilk defa olarak Alman tayyarelerinin faaliyetleri hakkında biraz ke-
tumiyet göstermek mecburiyetinde kalmıştır.

Diğer taraftan Dünkerk açıklarında müttefiklerin deniz kuvvet-
leri, Fransızların müstahkem hatlarının müdafasına iştirak ve tahliye
ameliyelerini himaye etmekte idiler. Daha ileride cenubu garbi istika-
metinde Calaisde Fransızlarla İngilizler kahramanca harp etmekte-
diler.

BELÇİKA ORDUSUNUN ZAYIATI

Londra, 30 (A.A.) — Taymis gazetesi Belçika ordusunun tesli-
minden evvel Kral Leopold ile görüşen ve müttefiklere mülâki olmağa
muvaffak olan yüksek rütbeli bir Belçika zabitanın beyanatını nesret-
mektedir. Bu zabıt şöyle demiştir:

"Kralım tavrı ve hareketinden ve kıtaatın vaziyetinden ordunun
teslim olacağını anlamak mümkün değildi. Pazar akşamı kralı gördü-
ğüm zaman milletin ızdırabından müteessir olduğu yüzünden anlaşı-
lmaktaydı. Fakat, söylediği sözlerden Belçika ordusunu teslim olmağa
icbar edeceğini anlamak mümkün değildi. Ben de, diğer, Belçika za-
bitleri gibi, ertesi günü bu haber etrafa yayıldığı zaman inanmak is-
temedim."

Zabıt şunları ilâve etmiştir:
"Üç hafta evvel Belçika ordusunun mevcudu 750.000 kişi idi.
Bunların 400.000 ini, ilk hatta çarpışan muharipler teşkil ediyordu.
Son muharebe neticesinde ilk hat efradından cepheye gönderilebilecek
olanların miktarı 200.000 e inmiştir. (Devamı 2 nci sayfada)"

Malta'da ihtiyatı bir tedbir

Malta, 30 (A.A.) — Vali vekili general Dob-
bie dün akşam radyo ile Malta ahalisine yarın
sadece bir ihtiyat tedbiri olarak mekteplerin ka-
palı bulunacağını bildirmiştir.

Alman taarruzlarında büyük rol oynayan paraşütçü askerler bir
eraziye inerken

Leopold ihanetini uzun zaman evvel hazırlamış

Veygandın tavsiyelerine kulak asmayan
sabık Kral, kabineyi değiştirmek
va yeni bir hükümet kurmak istiyormuş

Bükres, 30 (A.A.) — Resmî Romanya mahfilleri, Belçikadaki hâ-
diseler karşısında tam bir bitaraflık muhafaza etmekte ve gazeteler,
ajans haberlerini nesir ile iktifa eylemektedir.

Univrsul gazetesi diyor ki:
"Bizim için Kral Leopoldün kararını tefsir etmek zamanı henüz
gelmiş değildir. Vâkıaların kendi mânaları vardır. Ve kelimeler buna
bir şey ilâve etmez."

Paris, 30 (A.A.) — Havas a-
jansı bildiriyor:
Şimdiye kadar düşünülebilenin
aksine olarak, kral Leopoldün i-
haneti, yalnız askeri bakımdan gö-
rülmemelidir. Çünkü evvelce düşü-
nülmüş ve organize edilmiş bir hi-
yanet karşısında bulunulmakta-
dır.

Anlaşıldığına göre, kral, seneler
denberi, iğfal ettiği nazırları, vası-
tasile sarıh surette şahsî bir siya-
set takip ediyordu. Harbin bidaye-
tinde, kral, her türlü temasa mani
olmak için, nazırlara Belçika ara-
zisinden çıkmağı ve Fransaya git-
meği meneylemişti. Mütecavizi
takbîh için radyoda nutuk söyle-
mekten istinkâf etmiş ve Belçika
hükümetinin Fransız makamları
ile anlaşmalar akdine ve tahliye
hazırlamağa matuf her türlü siya-
setin aleyhinde bulunmuştur. Kral
(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Almanya Yaralı askerlerden bir kısmını Varnaya gönderecekmış!

Sofya, 30 (A.A.) — Almanya,
Bulgar hükümetinden, bu yaz Ka-
radeniz üzerinde Varnaya birçok
turist göndermek için müsaade
istemiş ve Bulgar hükümeti de bu-
nu kabul etmiştir. Bu turistlerin
birkaç bin yaralı asker olacağı tah-
min edilmektedir.

Amerika müttefiklere süratle tayyare teslimi için tedbir aldı

RUSYA

Litvanyaya niçin nota verdi?

Litvanyadaki Sovyet askerleri esrarengiz surette kayboluyormuş

Tank lirasına mensup iki Kızıldoru erinin başından geçenler

Kaunas, 30 (A.A.) — Moskova radyosu tarafından nesredilen bir haberde Litvanyanın birçok Sovyet asker ve zabıtlarına fena muamele etmekte olduğunu bildirmektedir.

Molotovun Litvanyanın Moskova sefiri Natkevičius'e bir nota vererek izahat talep etmiş olduğu ve sefirin Kaunas'a gelmesinin bu mesele hakkında Urssys ile görüşmeğe lüzum görmesinden ileri gelmiş olmasının muhtemel bulunduğu tahmin edilmektedir.

Moskova, 30 (A.A.) — Tas:

Sovyetler Birliği hariciye halk komiserliği aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Sovyet - Litvanya karşılıklı yardım paktı mucibince Litvanya Cumhuriyeti araziinde yerleştirilmiş Sovyet garnizonlarından bir çok askerlerin kaybolmaları vakaları kaydedilmiştir. Hariciye halk komiserliğinin elindeki mevzuat, bu kaybolmaların Litvanya hükümeti organlarının himayesi altında bulunan bazı şahıslar tarafından organize edilmiş olduğunu göstermektedir.

Bir tank lirasında soför olan Kızıldoru eri Şmavgonets, 18 mayısta cümleminden kaybolmuş ve 26 mayısta dönmüştür. Şmavgonets'in kumandanlığı verdiği ifade göre, kendisi 18 mayısta yakalanarak ve meçul bir eve götürülerek orada yedi gün bir mahzene konmuştur. Birkaç gün kendisine ne etmek ne su verilmiştir. Şmavgonets kıldranlar, ölüm tehdidi altında kendisinden, tank lirasının vaziyeti ve silahları hakkında malumat almağa teşebbüs etmiştir. 25 mayıs gecesi, Şmavgonets, gözleri bağlı olduğu halde, şehir dışına getirilmiş ve saflandırılmıştır.

Aynı tank lirasında soför Kızıldoru eri Pisareev, 24 mayıs günü kaybolmuş ve 27 mayısta cümlemine dönmüştür. Pisareevin bildirliğine göre, 24 mayıs akşamı, bir Litvanya piyade alayı koğuşları arasında bulunduğu kamyon parkında, 6 kişi tarafından üzerine hücum edilmiştir. Hücum edenler, Pisareevin ağızını tükamışlar, başını bir çuvala sokmuşlar ve kendisini meçul bir sote götürerek bir mahzene koymuşlardır. Burada üç gün susuz ve ekmeksiz kalmıştır. Pisareev kıldranlar, kendisini tehdit altında tank lirası hakkında istavet etmişler ve bilhassa lirasına gideceği yer ile alakadar olmaları istemişlerdir. Pisareev, bir su yolu

tarikile kaçmağa muvaffak olmuştur.

Fevkalade yorgun ve bitkin olan bu iki Kızıldoru erinin hali, maruz kaldıkları ağır yokmuşlukları göstermektedir.

Bundan başka şu vaka da olmuştur:

Butaev isminde rütbeli bir Kızıldoru mensubu, şubatta kaybolmuştur. Butaevin aranılması hakkında Sovyet kumandanlığının talebine cevaben, Vilnodaki Litvanya makamları, Butavin 12 mayısta yakalanmak üzere bulunduğu bir sırada intihar eylediğini bildirmişlerdir. Bu münasebette Litvanya makamları, ölümün ağza sıkılan bir tabanca ile vukua geldiğini de söylemişlerdir. Fakat cesedin muayenesi yarının kalb nahiyesinde olduğunu isbat etmiştir. Resmî Litvanya makamlarının diğer beyanatı da tezat halinde tecelli etmiştir.

Bunlardan başka, Litvanyada iki Sovyet askeri daha kaybolmuştur.

25 mayısta, hariciye halk komiseri Molotov, Litvanya cumhuriyetinin Moskova elçisi Matkevicius vasıtasıyla, Sovyet hükümeti namına Litvanya hükümetine bir deklarasyon yapmıştır. Molotov, bu deklarasyonda kaydetmiştir ki Sovyet hükümeti Litvanyalılarla böyle tarzı hareketini, Sovyetler-birliğine, vahim neticelerle dolu bir tahrik olarak telâkki etmektedir. Sovyet hükümeti, Litvanya hükümetinden, bu tahrik vakalarına bir nihayet vermek için derhal tedbirler almasını ve kaybolan Sovyet askerleri hakkında derhal araştırmalarda bulunmasını talep etmiştir. Sovyet hükümeti şu ümidi izar etmiştir ki Litvanya hükümeti, Sovyet hükümetinin bu tekliflerini kabul etmeyecek ve Sovyet hükümetini başka tedbirlere başvurmağa mecbur bırakmayacaktır.

İsviçre uyanık bulunuyor

Tahliyesinin hazırlanması icap eden yerler tayin olundu

Bern, 30 (A.A.) — Ordu başkumandanlığı, tahliyesinin hazırlanması icap eden bazı yerleri ve büyük şehirlerin bazı mahallelerini tayin etmiştir. Maamafih başkumandanlık, şeraite göre, tahliye edip etmek kararını vermek sahlâhiyetini kendisinde alıkoymak istedi. Zira, muhaceret esnasında düşman hücumlarına maruz bulunmaktansa halkın olduğu yerde kalması belki de gayani tercih görülebilecektir.

İle nazırları arasında şiddetli sahneler cereyan etmiş ve nazırlar, kralı ezümle başkumandanı general Veygandın tavsiyelerini takip etmesinden dolayı tahliye eylemleri ve krala mesuliyetlerini bildirmişlerdir. Kral bu karardan döndürmek üzere Pierlot'un yapıp son teşebbüse de kati surette hayır cevabı vermiştir. Kral kabineyi değiştirmek ve yeni bir hükümet kurmak niyetindeydi. Görüyor ki bu, en büyük bir ihanetle uzun zamandanberi taammüd edilmiş bir hareketti.

Şarki Erdünün milli bayramı

Ankara, 30 (A.A.) — Şarki Erdünün milli bayramı münasebetiyle, reisicumhurumuz, şehmetli Emir Abdullah hazretlerine tebriklerini telgraflamışlardır. Emir hazretleri de teşekkür ve tahassüslarini reisicumhurumuza telgrafla bildirmişlerdir.

Türk-İsviçre ticaret anlaşması

Ankara, 30 (A.A.) — Türkiye-İsviçre ticaret ve tediye anlaşması, bugün hariciye vekâletinde, umumi kâtip büyük elçi Numan Menemencioğlu ile İsviçre elçisi ekşelâns Lordy tarafından imza edilmiştir.

Mercan maliye gubesi tahakkuk geşliğinden:

Yoklama No.	Mükellefin adı ve soyadı	Mahalle, sokak No.	Matrahı	Kazanç	Buhran	C.	Sene	İh.
1230	Rifat Mehmet	Bezzazı cedit gukur çeşme 24 No.	500.00	60.00	12.00	72.00	936	11/8

Mercan maliye gubesi mükelleflerinden yukarıda adı ve işi, ticaret adresi yazılı şahıs terki ticaret ettiginden ve yeni adresinin bildirilmemiş olduğundan kendisi bulunmadığından tebliği mümkün olamamıştır. Tebliğ makamına kaim olmak üzere 3629 numaralı kanun ahkâmı dairesinde ilân olunur. (4530)

Sıra No.	Mükellefin adı ve soyadı	Mahalle ve sokağı	No.	Matrah	K.	B.
Eminönü tahakkuk gubesi	İbrahim Hakkı Kasap	R. P. Tahnis Cad.	42	360.00	102.08	20.42

Avrupadaki Amerikalılar Amerika harp gemileri refakatinde memleketlerine dönecekler

Vaşington, 30 (A.A.) — Müttefiklere tazata mikardua ve süratle tayyare teslimi maksadile Hul, tayyarelerin Kanada memurlarına teslimi gekline müteallik olan nizamnameyi ta dil etmiştir. Bundan böyle tayyareler hududa kadar tayyareleri sevk ve idare etmek hakkına malik olacaklardır. Müttefiklerin tayyareleri, Kanada araziine sevkolunacaktır. Bundan sonra Amerikalı tayyareler, hududa geçecekler ve tayyareleri Avrupa götürmek üzere gemilere irtikâ edilecekleri limanlara kadar götürüleceklerdir.

Maamafih Amerikalı tayyarelerin tayyareleri Avrupa götürmeğe hakları yoktur.

RUZVELTİN BİR NUTKU

Vaşington, 30 (A.A.) — Amerika

kanunu esasininin imzasını gösteren bir tablonun teşhiri münasebetiyle bir nutuk söylemiş olan Ruzvelt, bilhassa şöyle demiştir:

— Tebell etmekte olduğumuz vesikada parlak bir surette tarif edilmiş olan hayata, beger tarihinde misli mesbuk olmayan bir kuvvetle tecavüz edilmiştir. Bugünkü merasim, memleketimizde hürriyet meselesinin asla sönmemesi kararını almamıza bir vesiledir.

AMERİKA, AVRUPADAKİ TEBASININ NAKLINI KEMAYE İÇİN FİLOLAR YOLLADI

Vaşington, 30 (A.A.) — Amerika hükümeti, Vincennes kruvazörü ile iki torpido muhribini Amerika filosuna takviye etmek üzere Lizbona göndermeğe karar vermiştir.

Bu filo, Trenton kruvazörü ile iki torpido muhribinden mürekkep olup Avrupadaki Amerikalı memleketlerine nakledilmelerini himayeye memurdurlar.

Amerikalılar, Cenovada Vaşington ve Manhattan adındaki gemilere bineceklerdir.

RUZVELT, YENİDEN MİLLİ MÜDAFAA TAHİSİSİ İSTİYECEK

Paris, 30 (Hususî) — Reisiicumhur Ruzvelt millî müdafaa için meclisten yeniden tahsisat istiyecektir. Bu tahsisat 50 milyon ile bir milyar dolar arasında olacaktır.

Harbin en büyük zaferi

Bir İngiliz tayyaresi 57 Alman tayyaresi düşürdü

Londra, 30 (Radyo, Saat 18) — Harbin en büyük hava zaferi biraz evvel haber verilmiştir. Buna göre, Hava kuvvetlerimiz Almanlarla çarpışmalarında 63 tayyare düşürmüşlerdir ki, bunun 57 sini yalnız bir tek satılı tayyare düşürmeye muvaffak olmuştur. Tayyarelerimizin hepisi sağ salim üslerine dönmüş, yalnız, sakatlanan bir tayyarecinin pilotu, paraşütle Belçika topraklarına inmiştir.

Amerikanın Moskova Elçisi

Vaşington, 30 — (A.A.) — Kısa bir müddet için Amerikaya dönmüş olan birleşik devletlerin Moskova büyük elçisi Stenhart, Cordell Hull ile dün kısa bir görüşme de bulunmuştur. Stenhart, cumagünü yeniden Hull tarafından kabul edilecektir.

Kanadanın harp bütçesi

Ottawa, 30 (A.A.) — Kanada mebusan meclisi, Kanadanın 700 milyon dolarlık harp bütçesini tasvip etmiştir.

Romanyada yeni tedbirler

Bükreş, 30 (A.A.) — Hava ve bahriye nezareti, bir kararnameye nesretmiştir. Bu kararnama, Köstence ve Yerköyü limanlarının petrol tahmini mmtakalarında vapurların demirlememesine müteallik bazı ahkâmı ihtiva etmektedir. Bugünden itibaren vapurlar, ancak liman makamatının hususî müsaadesi ile demirleyeceklerdir.

Bundan başka mezkûr mmtaka da vapurlar bulunduğu zaman gemilerde ne cinsten olursa olsun ateş yakılması ve mürettebatın karaya çıkarılması memnurdur. Bu ahkâmın gayesi, mezkûr mmtakanın emniyetini takviye etmektir.

HAZRETİ Muhammedin hayatı ni anlatan ilk tarihi vesika

Bütün garp müelliflerinin hüccet tuttukları bu ilk vesika şimdiye kadar bizde nesrolunmamıştı.

FRANZ edip Volter meşhur (Muhammed) piyesini bu biyografik okuyarak yazmıştır. Müstefrik doktor Dozi meşhur tarihini bu esere istinat ederek yazmıştır.

Hz. Muhammede yazılan iftiraların hakiki mahiyetlerini birer birer bu ilk vesikanın aslından okuyacaksınız.

Cumartesi günü **HABER** sütunlarında..

Mahsur ordu, Almanları yarara sahile yaklaştı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

ALMANYA AYNİ ZAMANDA PARIS VE LONDRA ÜZERİNE MI YÜRÜYECEK ?

Paris, 30 (A.A.) — Havas:

Flandres muharebesi, harbin istikbaldeki inkişafı üzerinde tahmin edilemeyecek kadar tesiri olacak olan esaslı bir muharebe gibi telâkki edilmektedir.

Mukavemet edip muzafer olmak, bütün askeri muharrirlerin üzerinde mülâhazalar yürüttükleri nokta budur. Bu muharrirler, şimal ordusunun geçi mukavemetinden, silahlarını terketmek istememelerinden umunun hayranlığını cidden celbeden kahramanane mücadelelerinden sitayişle bahsetmektedir.

Le Journal gazetesinde general Duval, Flandrarda Fransız ve İngiliz ordularının vaziyetlerinin tabiatile kritik olundugunu tebarüz ettiriyor ve Belçika ordusunun ortadan kalkmasından sonra da bu vaziyetin başka türlü olmasına kan bulunmadığını ilâve ediyor. Bu arada Almanlar misli görünmemiş bir teslim keyfiyeti ümit ediyorlardı. Fakat bugün aldannmış olduklarını gördüler. Fransız ve İngiliz askerleri, cömertliği kolaylıkla ibzal etmeyen bir düşmanla harikülâde bir surette dövüşmektedir.

Le Populaire gazetesi, şimal ordusunun daha ne kadar müddetle mücadelede devam edebileceğini düşündüyor. General Veygan lâzgelen tedbirleri ittihaz edecek ve general Blanchard da bunları tatbik edecektir. İki general arasında teşriki mesai, son derece vahim olan vaziyete karşı koymağa müsaade edecektir. Maamafih şurası da derpiş edilebilir ki bir müddet sonra Fransız cephesi Soudan Aisne doğru Majino hattına iltisak eden cephesi olarak kalacaktır.

Populaire gazetesi yazısına devam ederek diyor ki: "İşte o zaman Alman erkânı harbiyesi, Paris üzerine mi bir yürüyüş yapacağını yoksa gayretlerini İngiltere üzerine mi teksif edeceğini kararlaştıracaktır. Bu iki hareketin aynı zamanda ıera edilmesi de müstebad değildir..

Matin gazetesinde Fabry imzasıyla yukarıkiine müşabih bir mütalea görülmektedir. Fabry, Mözü gegen Alman piyade fırkalarının adedini tayin etmek henüz mümkün değildir diyor. Ancak Alman ordusu kuvayı külliyesinin, Fransada, Argonne - Smme - Aisne ve deniz arasında bulunduğunun malûm olduğuna söylüyor. Almanyanın Fransayı kati neticeye verecek büyük muharebeyi ne zaman vereceğini kestiripenin de kabil olduğunu ilâve ediyor.

Le Jour gazetesinde Fernand Laurent, insan hayatlarını hesap etmeksizin feda eden Hitlerin her ne bahasına olursa olsun derhal bir neticeye varmak için vaziyeti zorlamakta olduğunu tebarüz ettiriyor. Bu gazete, Hitler, önümüzdeki birkaç gün zarfında bu neticeyi elde edemezse, Flandr muharebesini ve belki de dolayısıyla muharebeyi kaybetmiş olacaktır, demektedir.

FRANSIZLAR ALMAN ESİRLERİNE FENA MUAMELE YAPMIYORLAR

Paris, 30 (A.A.) — İstihbarat nezaretinin tebliği:

Alman ajansı, bir taraftan, yere inmeğe mecbur kalan biri teğmen biri küçük subay iki Alman tayyaresinin kurşuna dizilmiş olduğunu, diğer taraftan, esir Alman subaylarının müttefikler tarafından rütbelerine lâyik olmayan bir tarzda muamele gördüklerini ileri sürmektedir. İstihbarat nezareti, bu iki iddiayı da kati surette tekip eder. İstihbarat nezareti şurasını bildirmeye salâhiyettedir ki bu sözde barbarlık hareketleri münasebetile mukabelebilmiş hareketlerine geçildiği Fransada öğrenilirse, aynı tarzda hareket olumakta tereddüd edilmeyecektir.

BELÇİKANIN TESLİMİ ALMANYAYA MALZEME KAZANDIRMADI

Londra, 30 (A.A.) — Röyterin bildirliğine göre, Almanya, Belçikanın tesliminden malzeme bakımından büyük menfaat elde edemeyecektir. Belçikada petrol stokları hemen yok gibidir. Fabrika-

lar, ezümle yüksek fırınlar ve çelik imalâthaneleri, çakılırken müttefikler tarafından sistematik bir surette tahrip edilmiştir. Kömür ocaklarının büyük bir kısmı da istifade edilemez bir hale konmuştur. Belçika kendi kendisine yeten bir memleket olmadığı için, Almanyanın, Belçika halkını işe mecburiyetinde kalacağı bile ihtimal dahilinde görülmektedir.

DÜN GECE YARISINDAN SONRAKİ VAZİYET

Paris, 30 (A.A.) — Havas ajansı, dün gece yarısından sonra, askeri vaziyet hakkında aşağıdaki tefsirleri nesretmiştir:

Belçika ordularının teslim oluşu, şimaldeki müttefik orduları grupunu, umumi miktarının yarısından mahrum etmiştir. Fransız ve İngiliz kitalarının mevzileri, bu suretle açılan geçidlerden Almanların ilerleyişine sebebiyle, çok kritik bir hal almıştır. Almanların esaslı ilerleyişleri, Calais'ye ve Kemel dağılarına teneccüh etmiştir. Çok kalabalık şehirler mmtakası olan Lil Roubaix - Tour - Cene mmtakası, büyük tehlike altındadır. Fransız kitalarının bir kısmı, Alman kitaları arasında denize doğru zorlukla kendilerine yol açmaktadır. Fransız kumandanı General Blanchard ve İngiliz kumandanı General Gort bazı noktalarda ricati temin için muhali yapmakta ve diğer bazı noktalarda Alman öüllerinin üstünden geçmektedir. Dünkerk mülâhikem ordugâhi, sağlam surette organize edilmektedir. Dün akşamı doğru, Fransız ve İngiliz cizitamları Calais şehrinin bir kısmında hâlâ kahramanca muhamele eylemekte idiler.

Fransız Tebliğleri

Paris, 30 (A.A.) — 30 Mayıs tarihli Fransız tebliği: Dün akşamki tebliğde bildirilen muhtelif hareket, gece devam etmiştir. Yser üzerinde ve Cassel mmtakasında şiddetli muharebeler vukua gelmiştir. Som ülzerinde ve cephenin geri kalan kısmında yeni hâdiseler olmamıştır.

Bir İngiliz üssü Almanlara geçti

Londra, 30 (Radyo, saat 18) — Flandradaki muharebeler en şiddetli bir safhaya girmiş ve oradaki İngiliz kuvvetlerinin vaziyeti daha vahimleşmiştir. Kuvvetlerimizin başlıca üssü Almanlar eline geçmiş ve birçok harp malzemesi Almanlar tarafından iğtinam edilmiştir.

Harp, sahile muvazi olarak devam eden İzer nehri boyunca cereyan etmektedir. Paristen bildirildiğine göre, Başvekil Reyno, bugün mareşal Peten, Başkumandan General Veygan, bahriye başkumandanı amiral Darlan ile görüşmüştür. Daha evvel, İngiliz elçisini kabul eden Reyno, iki hükümet arasındaki sıkı temaslara devam etmiştir.

KADAR GELEN Haberler

Şimaldeki Müttefik kuvvetler nazik vaziyette!

BİR KAC SAATİNE HADİSELER

Dahilce:

* Tophanede oturan sabıkalı A. rap Hüseyin'in karısı Münire, 15 - 16 yaşlarındaki küçük çocukları es- rera alırdığı ve bunlara ötede beride esrar sattığı anlaşılarak yakalanmıştır.

* İstanbul firmalarının arala - rında üç şirket kurarak 192 firm adodini 50 ye indirmeleri üzerine belediye bir ekme fabrikası kur- mağa karar vermiştir.

* Diğer taraftan belediye ay başın dan itibaren fırınları daha sıkı bir surette kontrol edecektir. Memur - lar her firmı ayrı ayrı hergün kontrol ederek ekmeleklerin cinsini, nara uygun olup olmadıklarını mu- ayyene edeceklerdir. Bozuk ve nok- san ekmelek çıkardıkları görülen fırınlar ağır surette cezalandı - rılacaktır.

* Geçen sene Üsküdar'da Bağlar- başında bir aile faciası olmuş, evini terk ederek kaçan karısı Sadiye'i Bağlarbaşıda polis me- murlarından İsmail Hakkı ile gezerken gören ve gayrimüserri münesibetle bulunduklarını zan- nederek İsa adında biri hem karısı- nı hem de kaynanası Seniha'yı muhtelif yerlerinden bıçaklaya- rak öldürmüştü. Bu hadisenin mahkemesi dün birinci ağır ce- za mahkemesinde bitmiş ve karar bildirilmiştir.

* İsa birden fazla adam öldürdü- ğü için idama mahkûm edilmiş, ancak suçu haksız bir tahrik ne- ticesinde işlediği anlaşıldığından bu cezası 24 sene ağır hapse tah- vil edilmiştir.

* Milli koruma ka- rarnunun tatbiki dolayısıyla zi- ral istisnaları artırılması et- rinde faaliyette bulunmak ü - zere mmtaka reislerinden Rahmi Öke Akdenize, Avni Akvardar Or- ta Anadolu'ya, Sevkett Arı Marma- ra bölgesine hareket etmişlerdir. Zanaat vekâletince mübaya'a edilen 2000 kadar orak makinesi emir - lerine verilmiştir.

* Avrupalı birçok memleketle- rinde harice giden trenlerin tül- edildiği yazılmıştır. Görülen tül- züm üzerine dün akşam da şehri - zinde Avrupa'ya gidecek olan ekspres hareket etmemiştir. Örgendikimize göre, Avrupa eks - presi bu akşam da gitmeyecektir.

* Soförler cemiyeti dün belediye ve müntalac ederek son vaziyetler hakkında emmiyetli surette yük- süklerin yüzde kırk nisbetinde art - tırılmasını istemiştir. Belediye bu talebi fen heyetine tetkik ettire - rek kararlaştırmıştır.

* Diğer taraftan taksitlerde dolmuş yapılan müşteri nakliyatı- na da aynı sebeplerle nihayet ve - rilmiştir.

Elmas kemer

Vakit Kitabevinin neşrine baş- lanan (Seçme hikâyeler) adlı kitap serisinin ikincisi 123 sayfa on tane güzel hikâ- yeden mürekkep olarak (Elmas kemer) adıyla neşrolunmuştur. 10 kurustan ibarettir. Yayıncularımıza tavsiye ederiz.

Sahile doğru kendilerine yol açmağa çalışıyorlar

Dünkerk müstahkem mevki ve limanı, tayyarelerin ve donanmanın yardımile müdafaa edilecek

Paris, 30 (A.A.) — Askeri ma- hafil Belçika ordusunun teslim ol- masının şimal ordularını yarı kuv- vetlerinden mahrum etmiş oldu- ğunu beyan etmektedirler.

Fransız - İngiliz kuvvetlerinin vaziyetleri çok naziktir. Çünkü Bel- çika ordusunun teslimi yüzünden açılmış olan gedikte Almanların tazyikli şiddetlenmiştir. Almanlar - ın başlıca faaliyetleri Cassel ve Mont-Kemel istikametinde inkışaf etmektedir. Lil, Roubaix ve tour- coing şehirleri ciddi bir muhatara- ya maruzdur.

General Brilloux'un kumandası altında bulunan Fransız kıtaatı, Alman kuvvetleri arasından, ken- dilerine sahile doğru yol açmağa anudane çalışmaktadırlar. Şiddetli muharebeler vukua gelmektedir.

Lord Gortun kumandası altında bulunan İngiliz kıtaatı, Almanların kendilerine deniz tarikini kesmiş oldukları yol üzerinde bir ricat hat- ır temin edilebilmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

DİĞER CEPHELERDE
Paris, 30 — Müttefik orduların Somme ile Aisne arasında büyük bir taarruza geçerek düşmanı bu iki nehrin şimal sahiline atkılarla teyyid ediyor. Amiens'in şimal kısmı istirdat edilmiş ve bu min- takada Almanların elinde, ancak iki köprü başı kalmıştır. Diğer bül- tün mmtakalarda Almanlar büyük zayıflar vererek ricat etmişlerdir. Bu günlük taarruza Fransaya muvassa- lat eden mühim miktarda son sis- tem Amerikan tayyareleri istihkak etmiştir. Bu tayyarelerin Alman ha- va kuvvetlerine pek çok falk ol- duğu tahakkuk etmiştir.

ASKERİ VAZİYET
Kral Leopoldun tesliminden son- ra şimal mmtakasmda bulunan İn- giliz ve Fransız müttefik kuvvetle- ri, Dünkerk istikametine doğru, dümder hatlarla Almanları meşgul ederek, muntazam bir şekilde geri çekilmeğe başlamıştır. Bu kuvvet- ler Dünkerk müstahkem mevki ve limanında 50 kilometrelik bir de- niz boyu sahasını tayyarelerin ve donanmanın yardımile müdafaa e- deceklerdir.

Diğer taraftan General Veygan- dın başkumandanlığa tayinini mü- teakip tensik edilen bir Fransız or- dusu, Havas ajansının verdiği bir malûmata göre, 30 fırkadan yani 600.000 kişiden ibaret bir kuvvet- le dünden itibaren harekete geç- tirilmiştir.

Nevs-Deal'e muhalif olarak ta- nınan Villkie, şimdiki kadar siya- setle hiç meşgul olmamıştır ve müttefikler lehinde söylediği bu nutuk memlekette heyecan uyan- dırmıştır.

General Brilloux'un kumandası altında bulunan Fransız kıtaatı, Alman kuvvetleri arasından, ken- dilerine sahile doğru yol açmağa anudane çalışmaktadırlar. Şiddetli muharebeler vukua gelmektedir.

Lord Gortun kumandası altında bulunan İngiliz kıtaatı, Almanların kendilerine deniz tarikini kesmiş oldukları yol üzerinde bir ricat hat- ır temin edilebilmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

mis bulunmaktadır.
Bu kuvvetler, tahmin edildiğine göre, yalnız bir mmtakada değil, Sedandan itibaren, Abeville kadar tahagşut etmiştir. Yine dünkü Ha- vas ajansı bu kuvvetlerin şimal or- dusuna yardım edeceğini zikret- mekte; sadece harekât yeni başla- dığı için neticeyi yarı (bugün) bil- direceğini söylemekteydi. Fakat bu hususta henüz bir malûmat alm - mamıştır. Şu kadar var ki, eenebi menbalardan gelen haberler Fran- sız ordusunun Som nehrî boyunda taarruza geçtiğini ve burada mü - him muharebeler olduğunu nâtkı- tır.

MÜTTEFİKLER KADIN VE ÇOCUKLARDAN ÖÇ ALMAZLAR
Londra, 29 (A.A.) — Hastane gemilerinin bombardımanına hükü- metin mukabelebilmişil yapmayı derpş edip etmediği kendisine sorulan nazırlardan Attlee şü be- yanatta bulunmuştur:
— Hastane gemilerinin, Fran- sada seyyar hastanelerin bombar- dmanları, ve Alman tayyareleri - nin Fransa ve Belçika yollarında mütteficlelere kasten hücumları, Al- man hükümetinin kendine has o- lan dehşet usulleri olarak telâkki edilebilir.

İngiliz hükümeti münesip göre- ceği su veya bu tedbir almakta muhtar olmakla beraber, kadm ve çocuklardan öç almak niyetinde değildir.

Amerikanın ilk müdafaa hattı İngiltere ve Fransadadır!

Neys-Deal'e muhalif olarak ta- nınan Villkie, şimdiki kadar siya- setle hiç meşgul olmamıştır ve müttefikler lehinde söylediği bu nutuk memlekette heyecan uyan- dırmıştır.

Neys-Deal'e muhalif olarak ta- nınan Villkie, şimdiki kadar siya- setle hiç meşgul olmamıştır ve müttefikler lehinde söylediği bu nutuk memlekette heyecan uyan- dırmıştır.

Neys-Deal'e muhalif olarak ta- nınan Villkie, şimdiki kadar siya- setle hiç meşgul olmamıştır ve müttefikler lehinde söylediği bu nutuk memlekette heyecan uyan- dırmıştır.

Neys-Deal'e muhalif olarak ta- nınan Villkie, şimdiki kadar siya- setle hiç meşgul olmamıştır ve müttefikler lehinde söylediği bu nutuk memlekette heyecan uyan- dırmıştır.

Neys-Deal'e muhalif olarak ta- nınan Villkie, şimdiki kadar siya- setle hiç meşgul olmamıştır ve müttefikler lehinde söylediği bu nutuk memlekette heyecan uyan- dırmıştır.

Harp tehlikesi Yunanistan

üzerindeymiş! Moskova Radyo- sunun dün geceki neşriyatı

Ruslar, müttefikler tarafından Selâniğe bir ihraç hareketi yapılmasını kuvvetle muhtemel görüyor

Londra, 30 — Moskova radyo- su dün gece vaziyeti Sovyet gö- rüşüyle anlatan bazı mütalealar ileri sürmüştür. Müttefiklere izafe olunan maksatlar tamami- le hayal mahsulüdür. Sovyet rad- yosu demiştir ki:
— Son günlerle, Avrupa- da harbe girmiş olan bütün dev- letlerin vaziyetleri vahamet kes- betti. Bilhassa cenubu Şarkı Av- rupa Yunanistan coğrafi vazi- yeti münasebetle en tehlikeli bir mevkiye bulunmaktadır. Bütün Balkan devletlerinde ve bilhassa Yunanistanda endige artmakta- dır.

İngiliz - Fransız blokunun Balkanları harp sahası olarak kullanmaları ve Yakın Şark'a yığı- lmış oldukları müstemleke asker- lerile Balkanlardan Almanyaya taarruz etmeleri kuvvetli bir ihtı- mal dahilindedir. Bu takdirde Yunan limanları ve bilhassa Se- lânik müttefiklerin ihraç kuvvet- lerini çıkaracakları limanlar ola- caktadırlar. Bütün dünya gazetele- ri bugün müttefiklerin yeni te- şebbüsleri ihtimalinden bahsedir- yorlar.

Yunanistan matbuatı ve Yunan hükümeti erkânı Yunanistanın bitaraflığını muhafaza ede- ğini ve lüzumu halinde bitaraflık- larını her şekilde müdafaa e- deceklerini bildirmektedirler. Baş- vekil Metakass ta bundan bir müddet evvel vermiş olduğu bir beyanatta bu hususu açıkça bildirmişti.

Fakat böyle bir müdahaleye karşıkoyabilmek için Yunanista- nın kuvvetli bir orduya malik ol- ması lâzımdır. 1914 harbi tarihi- nin de gösterdiği gibi Yunanista- nın bitaraflığı o zaman da müt- tefikler tarafından aynı şekilde bozulmuştur.

Yunanistan bir tedbir olmak üzere ihtiyatlarını nisan ve ma- yıs ayları içinde silah altına ala- rak Arnavutluk hududuna sev- ketmiştir. İhtiyat kıtalarının bir kısmı da cenup mmtakasmda bu- lunmaktadır. Bunlar da icabı ha- linde geriye sevkolunacaktır. Kral İkinci Jorj Arnavutluk hu- dudu civarına bir seyahat yapı- mıştır.

Yunanlılar vaziyetlerini takvi- ye için dört senedenberi çalışıp 2 milyar dramı sarfiyle bir Yu- nan Majinosu vücuda getirmiş- lerdir. Ayrıca stratejik ehemmi- yeti olan birçok askeri yollar ya- pılmıştır.

Son günlerde müttefik donan - masının Musiradan ayrılması haklı bir endişe doğurmuştur. Müttefik donanma bugün Yunan sahilleri civarında bulunmaktadır. Bir fi- lo ayrıca Selâniği daimi kontrolü altına tutmaktadır. Bu gemilerde ihraç kuvvetleri mevcut olduğu zannedilmektedir. Selâniğe yakın- da müttefikler tarafından bir ih- raç hareketi yapılması kuvvetle muhtemeldir. Yunanistanda bir - çok yüksek rütbeli İngiliz zabita- nı bulunmaktadır. Yunanistanın harbe gireceği bugün teyit edil- miş değildir. Ancak müttefiklerin Akdenizdeki bugünkü vaziyetleri en ziyade Yunanistanı endişeye sokmaktadır.

KIZ ALI'YI vurdular!

4 Yazan: MUZAFFER ESEN

Eluiza Kanlı Kartal lâkabile bütün Venediği titreten Rodol- fo'yu burada tanıdı. Rodolfo Ve- nedik zenginlerinin kâbusu, yol- cuların korkusu olmuş, bütün Venedik uysuz ve istirahatini kaçırmıştı. Her Venedikli o ge- ce Kanlı Kartalın ziyaretine uy- kusunun bozulmayacağından, i- talyada dolaşan her yolcu önüne Kanlı Kartalın adamları çıkaca- ğından emin değildi.

Eluiza bir masal kahramanı gibi ismi dillerde dolaşan bu haydut, saç sakalına karışmış, trınakları uzamış, elbisesi parça parça bir insan gibi tasavvur e- derdi. Fakat ona Sen Ciyorciyo adasında hasta bir dul kadının kulübesinde tesadüf edip kim olduğunu öğrendiği vakit hayreti- ni büyük oldu.

Bu, saç sakalına karışmış, u- zun trınaklı, pis bir haydut de- ğildi. Koyu siyah saçları kapela- sının kenarlarından kıvrım kıvrım çıkıyor, güneşten yanmış yüzünde büyük bir gururun ifa- desi olan bir ciddiyet var. İnsana korku değil, emniyet veren bir ciddiye çatık kaşlarının altında simsiyah gözleri bir kor parçası kadar kızmış.

Eluiza bakışlarını Kanlı Kar- talın güb bir büyük göğelenen dudaklarının hareketinden ayıra- mıyarak haydutla konuştu.

Bu konuşmalar bir defayla kalmadı. Artık Kanlı Kartal baş- ka şiddetli yerleri bırakmış, Sen Ciyorciyo adasından ayrılmaz ol- muştur. Eluiza'nın gondolu da bu adacığa eskisinden çok uğ- ruyordu.

Sevîtiler.
"Aşkın gözü kör, kulakları sa- ğırdır" derler. Eluiza ile Kanlı Kartal da evrelerinin sıkı bir de- ği kodu cefrasının sarıdığı bile farketmediler.

Dedi kodu, bir tabaka kâğıt üzerine düşen yağ damlasına benzer, onlar meclisi âzasından Albertino'nun güzel kızıyla Kanlı Kartalın sevgilileri, buluştu- kları, görüştükleri hikâyesi bütün Venediği dolaştı ve en sonra Al- bertino'nun kulaklarında çınladı.

İhtiyar baba kızmadı, köprü- medi, saçını sakalını yoldımadı... Muhafızlarından bir müfrezeyi sessizce kızının arkasından yol- ladı.

Müfrezeye kızla sevgilisini kıyı- da tenha bir kayalıkta otururken bastırdı. Oralara ateş veren, or- dulara saldıran, kârvanları çevir- yen yirmibir yağındaki arslan gibi genç haydut, sevgilisinin babası tarafından gönderilen adamlara kuzu gibi teslim oldu.

geçmiş günlerin bu acı hayalleri silindiği vakit Eluiza'nın göz- pınarlarında inci yaşlar vardı. Genç kız bu yaşları sildi, etrafın- dakilere eliyle işaret etti ve murl- danır gibi bir sesle:
— Uyumak istiyorum, dedi, beni yalnız bırakınız.

DONANMA YOL AÇIKIYOR!
"Allahallah illallah, baş ur- yan, sine Pürvan, Kılıç alkan, bu meydana nice başlar kesiliyor ol- maz hiç soran. Eyvallah, eyval- lah, kahramız kılıcımız düşmana ziyan, kulluğumuz Padışah a- yan. Üçler, yediler, kırklar, Güf bankı Muhammedi, Nurubel Ker- rem Ali, pirimiz Sultanımız Hacı Bektaş Veli, demine, devranına hu diyelim hu"

Orta kapı ve avlu, kubbe önün- de binektâşın üzerinde ayakta durarak bağran bağcavuşun se- sile çın çın ötüyor. Elleri Bek- taş fukarasının niyazi çeklinde çapraz olarak göğsüne bağlanmış, gözleri kapalı kendinden geçmiş, her taraftan korkunc akisler u- yandıran sesle Yeniçerilerin meşhur gülbankını okuyor.

Milâdın 1311 senesine tesa- düf eden 1123 hicret yılının şaban ayı ulufesi dağılıyor bugün. Bir- salı günü.

Daha ortalık ağarmadan Def- terdar paşa ulufe akçasını saraya getirmişti. Saray hazinesi her orta için verilecek kurusları, ak- çaları meşin keselerle doldurdu- lar. Sadrazam damad Ali paşa sabah namazını Babâlide kıldı. Sonra incili haygali atına binmiş olarak Topkapı sarayına gitti.

Sadrazam ve maiyeti atlar üze- rinde Alayköşkünün önüne gelin- ce Çavuşbaşı tarafından selâm- landı. Sarayın orta kapısına ka- dar atla yüründü. Orta kapının önünde atından indi. Sol tarafta duran Sipahi ve Silâhtar ağaları na selâm verdi. Duacı çavuş ba- ğırarak selâm aldı. İç kapının önüne kadar yürüdü. Yeniçeri çorbacıları iç kapının önünde sol tarafta iker iker dizili bir saf halinde duruyorlar, saray kethü- dası kürkünün sol eteğini sağ e- lile tutmuş Sadrazam bekliyordu.

Sadrazam kendisiyle beraber ge- lenleri iç kapıda bıraktıktan son- ra divanhaneye kadar yürüdü. Divanhane kapısının önünde de sağda divanhane kapıcısı, solda divanhane çavuşu çavuşları eksik, gözleri yerde elpençe di- van duruyorlardı. Sadrazam kim- seyle selâm vermeden yürüdü ve Babüssaadeye doğru yürüdü.

Babüssaadenin karşısındaki se- lâmtaşı hizasında ve kaldırımlar- daki yassı taş üzerine çıkarak eli göğüste Babüssaade tâzim ve ihtiramla selâm verdi.

Haccân efendiler, yani bu- günkü tabirle devlet dairelerinde kâtiplik yapan insanlar bu kapı- nın sol tarafında hazine önünde selâm durarak:
— Şevketine bin yaşa.
Diye alkış tutuyorlardı.
Sadrazam Oradan vezirlerin toplandığı ve Padışahın bir kafes arasından müzakereleri ve hal- kın şikâyetlerini dinlediği kubbe- li hümayuna doğru yürüdü. Anado- lu ve Rumeli Kazaskerleri sağda, defterdar, defterdaremini, teğri- fatçılar solda duruyorlar ve Sadrazamın gelişini bekliyor- lardı.
(Devamı var)

Seçme fıkralar

Çarşı hamamında

Mollanın biri hamamda yıkan- dıktan sonra giyinmek için odaya girdi. Kurulanı giyinerek tam ka- pıdan çıkacağı esnada duvarda a- sılı sabun torbasını görür ve şey- tana uyarak usulan bir kalp sa- bun alıp, hemen cebine atar.

Torbanın tıktırısından eşyaları beklemek için odada bulunan ve camdan bakmakta olan çocuk ba- sını çevirir, meseleyi derhal anlar fakat molla hiç orakı olmaz, çocu- ğun yanına gelerek der ki:
— Oğlum hak birdir hak!..
Zeki çocuk da tam sözünü yerine getirerek su cevabı verir:
— Haklı biliyorsan sabunu be- rak!..

Kazma kılıfı

Köylünün biri çift sürerken toprağın altından bir çizme çık- mış. Evirmiş, çevirmiş, ne oldu- ğunu anlayamamış.
Köylün kahvesinde sordukları da bilmemiş. Yalnız içlerinden biri:
— Hoca efendiye götürelim, o âlim bir adamdır, mutlaka bilir...
Demiş.
Götürmüşler. Hoca efendi çiz- meyi eline alarak şöyle bir bak- tıktan sonra gülerken cevap ver- miş:
— Behey cahil herifler! Bunu bilmeyecek ne var? Kazma kılıfı, demiş.

(Dünkü sayıdan devam)

Hükümetçiler geceleri sık sık evlere baskın yapıyorlardı. Mak-satları gizlenmiş olan ihtilalcileri meydana çıkarmaktı. Bazı evler bunun önüne geçmek için ecnebi bayraklarını çekiyorlardı.

Sansiyon sahibi, pansiyonda iki Amerikalının yanı bizim bu lunmamızdan dolayı konsoloshane-mizden müsaade istiyerek A-merikan bayrağını çekti. Anı bas-kınlardan kurtulmuşuk; hükü-metçiler hususi müsaadeye haiz olmadıkça binamızda araştırma yapıyorlardı.

Dışarıda gezdiğimiz zaman kol-larımıza büyük harflerle "U. S." işaretlerini taşıyan bandlar ta-kiyorlardı.

Daima eski ve yıpranmış elbi-seler giymek mecburiyetindey-dik.

Yağmurlu bir gündü. Annem ihtiyatsızlık ederek şapka giymiş-ti. Etrafını alan tehditkar bir ka-labalık şapkasını atmağa mecbur etti. Kollarımızdaki bandlar kâfi gelmiyordu.

Şapkayı yalnız aristokratlar giyer; Madrid'de ise aristokrat-lığın yeri yoktu!

Bir kadının şapka yüzünden kızlar tarafından taşlandığını gördük.

Büyük gençler aynı muamele-ye maruz kalıyorlardı; zira bir gençin bırık bırakması aristok-ratlık sayılıyordu.

Şehrin sokaklarında yaya yü-rüyemler çok azdı; otomobiller ise boldu. Hiç araba kullanmamış olanlar zaptettikleri hususi ara-baları kullanıyorlardı ve yayalar için ikinci bir tehlike teşkil edi-yorlardı. Beş kişilik otomobillere eli silahlı on onbeş Milisim birden bindikleri vakiydi. Duvara to-lamış dükkân içine girmiş otomo-biller tabii bir manzara teşkil ediyorlardı.

GANAIMI

Oturduğumuz pansiyonun bi-raz ilerisinde bir saray vardı. Geceleri, üzeri bezle örtülü say-rsız eşya yüklü kamyonlar bu sa-rayın avlusuna dolu girip boş çıkıyorlardı.

Madrid'in bütün san'at ve kıymetli eserleri hükümetçiler tara-fından buraya depo ediliyordu. Bir gün, sarayın mahzenine iki fiçi indirildiler.

Fiçilerde dinamit vardı. İhti-lâlciler Madridi düşürmeğe mu-vaffak oldukları takdirde, hükü-metçiler sarayı ve aristokratlar-dan aldıkları bütün san'at eserle-rini, eşyaları, halıları havaya u-çuracaklardı.

Hükümetçiler galip gelseydi-ler, eşyalar tahkim olunacaktı.

Sinemalarda mevli farkı kaldı-rılmıştı. İlk gelen istediği yere oturabiliyordu.

Seyahat Notları: III

Yazan: GRETHEM SCHVINN

Çeviren: Ha-Ke

MADRID'DEN KAÇARKEN...

Madrid'te havadis az, sayfa bol-du. Gazeteler ve radyo hükümet taraftarıydı. Hükümetçilerin en ufak zaferi balon gibi şişirildi; ihtilâlcilerin zaferleri küçültülüyordu. Ecnebi radyo istasyonları'nı dinlemek kat'iyen yasaktı.

İlk şiddetli hava bombardıma-nı bir geceyarısı olmuştu; an-nemle beraber Kastalleno bulva-rında bulunuyorduk. Bir zaman-lar, âşkılının kol kola gezinti yeri olan bu cadde bomboştı.

Yüz metre ileriye düşen bir bomba yeri sarsarak annemin düşmesine sebep oldu.

Eteklerimizi kaldırdık soluğu eve aldık. Bombardıman bütün gece devam etti; hedef, bize çok yakın olan harbiye nezareti bi-nasıydı.

Madrid'in geceki bombardıma-nından sonra birçok ecnebler şehri terkettiler. Kananlar arasın-da biz vardık. Amerikalılar tük-lüm tüküm bir trenle Alikanteye ve oradan onları bekleyen son bir Amerikan gemisiyle Marsil-yaya geçebildiler.

Madrid'in sokak lâmbaları ma-vi renge boyanmıştı; otomobille-rin projektörleri de maskelen-mişti.

Bu mavi ziya, zaten korkudan sararmış yüzleri daha korkunç bir şekle sokuyordu.

Annemin ısrarı üzerine Mad-ritten ayrılmak için bavullarımı-zı hazırladık.

Son Amerikan harp gemisinin İspanya sularından uzaklaşması, bizim İngiliz konsoloshanesine sığınmamıza sebep oldu.

Pasaportlarımız sıkı ve ince bir muayeneden geçirildi. (İspan-yayı yüzlerce sahte pasaportla terkedenler vardı.)

Hamalın biri eşyalarımızı gara götürdü. Müfettişin biri bize dö-nerek:

"— Siz ecnebiye benzemiyor-sunuz" dedi.

"— Ne münasebet, Amerikalı-yız" diye cevap verdim.

"— O halde neden korkuyor-sunuz?"

"— Korkmuyoruz ki!"

"— Korkmuyorsanız Madridi neden terkediyorsunuz?"

Adamcağızı, uzun uzun çene yorduktan sonra ikna edebildim ve bize askerler vasıtasıyla de-yarımda bulunduk!

Alikantedeiki resmi memurlar hiç kimseye elli dolardan fazla para çıkarmağa müsaade etmi-yordu.

Ben çeklerimizi enseme de yu-mak teşkil eden saçlarımızın içine gizledim.

İngiliz konsoloshane memurla-rı bizi görünce:

"— İspan hakkında hiç bir mü-taleada bulunmayınız; her ta-rafta taharri memurları var, pa-saportunuz elinizden alınabilir, m'eteyakız bulunun" dediler.

Memurlar İngilizce bilmedikle-

ri halde pasaportlarımızı uzun bir muayeneden geçirdiler. Beraberimizde götürdüğümüz her şey ince bir muayeneden geçirildi.

İki bavul ve üç çantadan ibaret olan eşyamız iki buçuk saat sü-ren bir muayeneden geçirildi. Muayene memurlarından biri es-ki bir İngilizce lûgat kitabını çı-kardı:

"— Bu dua kitabı yasaktır!" dedi.

"— Peki, sizde kalsın" dedim. Yanımda duran annem gülmek için kendini zor tuttu.

Nihayet en yüksek makamı temsil eden memurun karşısına çıkarıldık.

"— Sizin elli dolardan az para-nız varmış, halbuki daha çok pa-ranız olacaktı."

"— Sarfettik."

"— Nereye sarfettiniz?"

"— Eşya ve nakliye üzerine; kolumdaki şu saati aldım."

"— Saat altın mı?"

"— Hayır" dedim, halbuki ya-lan söylüyordum.

"— Bu kadar az para ile Mar-silyaya nasıl gideceksiniz?"

"— Orada zengin bir amcam var."

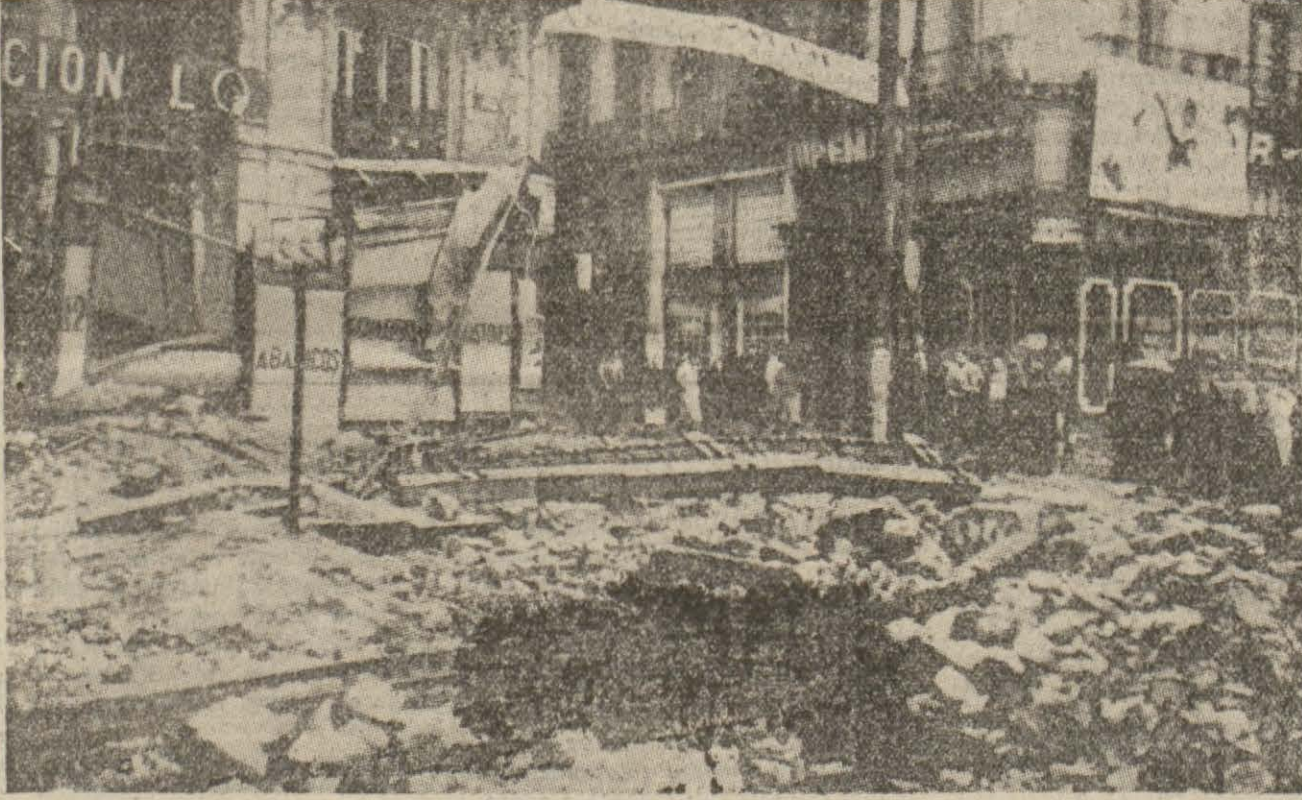
Memur bunun üzerine pasa-portlarımızı vizeledi. Bizi Marsil-yaya götüren Antelope İngiliz harp muhribiydi.

Saatte 29 mil yaparak ilerli-yorduk.

Açık denizlerde, üçümüzde tayyare gördüğümüz zaman, "kazaen!" bomba atmasınlar di-ye 35 mile çıktık. Alikanteden Marsilyaya gitmesi, bir harp muhribine 8,000 (sekiz bin) dolara mal oluyormuş, maamafih ben kendimi İngiliz hazinesine da-ha çok borçlu görüyordum!

Yarınki mevzuumuz:

(HAVAY ADALARI)

Bombardımandan harap olan bir köşe

Hikâye

Muallim Şampon'un hikâyesi

Pomeçgik Kamışef yağmurlu bir pa-zar gününde mükellef bir sofranın başına oturmuş, ağır ağır yemek yiyordu. Karşı-sındaki "evet efendim" sandalyesinde de itina ile traş olmuş kısa boylu bir ihtiyar oturuyordu. Yemeğe iştirak eden bu ihtiyar bir Fransız, adı da Mösyö Şampon-du. Mösyö Şampon, yahut Muallim Şampon... Çünkü onun vazifesi Kamışef'in çocuklarına âdabı muâşeret, lisan ve da-s dersini vermektir. Hoş işi, asil mühim vazife hakikatte bu değildir ya. Yarım farze-diniz ki Kamışef'in çocukları büyüdük, her biri dağ gibi birer zabıt oldular, dansı, âdabı muâşeret, lisanı mükemmelen öğ-rendiler, ondan sonra Mösyö Şampon'a yol mu verilecekti? Hayır, hiç bir zaman O yine, emektar fakat ihtiyar bir halayık, sadık fakat kocamış bir köpek gibi muha-faza edilecek, ırapta mahalli olmadıkça halde yeyip içecek, yatıp kalkacaktı. Niçin mi diyeceksiniz? Çünkü Muallim Şampon'un bu evde en büyük vazifesi Pomeçgik Kamışef'in münasebetsiz geve-zeliklerini, ıpsız sapansız düşüncelerini dinlemektir de ondan.

Kamışef hem yemek yiyor, hem de mutad olduğu vechile çene yarıstırıyor-du. Büyükle bir et parçası üzerine gözle-rinden yaş getirecek kadar hardal sür-dükten sonra ağzına attı ve kavruktan da-mağını yelpazelemek niyetile derin bir nef-es alarak feryat etti:

"— Pof.. Bune... İnsan adetâ haslan-yor. Beni dinle Şampon sizin Fransız har-dalından bir kâse yense insana bu kadar tesir etmez.

Muallim Şampon korka korka fikrini söyledi:

"— Bazı kimseler Fransız har-lalını, bazıları da Rus har-lalını severler.

"— Hayır, Fransız har-lalını kimse sev-

mez. O mendür nesneyi sevsen sevsen yalnız Fransızlar sever. Henü zaten Fran-sızlar önelirine ne konursa yerler. Kurba-ğa, Sığan, çalyangoz, herşey herşey, me-selâ siz, siz bu etten diğ hoşlanmazsınız, değil mi, bilirim. Çünkü bu ettir. Sizin Fransa mahsulüdür diye yağda kızarmış bir cam parçası verseler onu da sapır sa-pır yalarsınız. Size göre her hangi bir mal ki başkasının malıdır: fenadır..

"— Ben böyle birşey söylemedim.

"— Evet evet meselâ Rusyanıdır: fenadır. Fransanıdır: iyidir. Size göre Fransadan iyi memleket yoktur. Fakat bir de bana sorun, yahu, hazret, düşün bir ke-re, ama elini vicdanına koy da öyle söyle.. Fransa denilen memleket nedir? Avuçtu-kadar bir toprak parçası. Hani vallahi ora-ya bizim polis komiserini gönderin bir ay geçmeden becağısını ister. Çünkü cenabet memlekette dönecek, rahat nefes alacak yer yoktur ki... Dedim ya Avuçtu-kadar bir toprak insan meram etse beygir-le Fransayı bir günde dolaşabilir. Fa-kat birde gel bizim memlekete, çık kapı-dan dışarı. Ardullahi vasia.. Ucu buca-ğını göremezsin.. Git gidebildiğin kadar.. Değil mi?

"— Evet.. Efendim.. Şey. Rusya geniş bir memlekettir.

"— Geniştir ya.. Sonra size göre Fran-sızlardan iyi insan yoktur.. Ahalisi malû-matır, zeki.. Medenî. Evet kaniim ki on-lar âdab muâşeret kâidelerine tamamiye vakiiftirler. Bir madama oturacak bir is-kenle lâzım olduğunu anlayınca derhal yerlerini verirler. Bir yengenci asla çatailla yemezler, yere tükürmezler. Fakat işte bu kadar. Onlarda ruh yoktur.. Anladın mı ruh.. (Başını kasiyarak) ne yazık keli-meyi bulamayorum ki size söyleyeyim.. Ne diyeyim bilmem ki.. Fransızlar da ak-

lıma getiremediğim birşey noksandır.. Bir şey birşey. Bir türlü aklıma gelmiyor, biryerde okuduğumu hatırlıyorum ama.. Sizde fikir kitaplarından alırsınız. Halbuki bizde anadan doğma vardır. Bir Rus adamakılı tahsil ettirilsin sizin sakallı profesörleriniz onun yanında kaç para e-der. Vallahi hiçbir onunla aşık atamaz.

"— İhtimal.. (İnanmayın.. Şampon düşündüğünün aksine söylüyordu.)

"— Ne ihtimali be.. Bu muhakkak. Su-ratını eksişme! Ben hakikati söylüyorum. Rusda ibdâ fikri vardır. O icat eder. Fakat ne yazık ki iyi tatbik edemez.. O birşey yapar, birşey bulur. Fakat sonra onu ya kırar, yahut da oynamaları için çocuklara verir. Halbuki siz Fransızlar bu adamın yaptığıni yapabilirsiniz onu "bir deha eseridir!" diye bütün dünyaya yutturmaya kalkarsınız. Gençlerden bi-zim arabacı İlyona tahtadan bir adam yap-mıştı. Öyle bir adam ki ona bir sicim tak oynat.. Fakat İlyona bu tahta adamı yaptım diye öğünmedi, yumurtlayan ta-vuk gibi mahalleyi birbirine katmadı..

Hulâsa Fransızlardan hoşlanmayorum vesselâm. Ama zannetmeyin ki bunları sizin için söyleyeyim. Hayır, ben bütün Fransızları, topunu birden kasedediyorum.

Evet Fransızlar uzaktan insan gibi görünüyorlar. Fakat hakikatte hayvan gibi yaşarlar. Meselâ.. İzdıvaz meselesini ele alalım. Biz Ruslarda insan evlendimi, evine karısına bağlanır. Gayet tabii ola-rak. Halbuki sizde Allahüâlem.. Koca bütün gününü kahvede geçirir.. Kadına kah kah kah kih kih dedikodu ile vakit geçirir.

"— Yanlıyorsunuz efendim, Fransız a-ilesi bütün diğer milletlere nümune ola-cak bir ailedir.

(Sonu yarın)

KIZIL SAÇLI KADIN

13

Dilimize nakleden Muzafer İSİN

Hikmet doktora döndü:

— Artık, dedi polise telefon e-

delim.. Bir saat oluyor ki..

— Polis mi? Polisle ne işiniz

var?

Bu sözü söyleyen kütüphanen-in önünde duran Aliydi. Uzun boylu, ince esmer bir delikanlı, gömleğinin kolları sıvalı, yakası açık.. Saçları parlak ve sanki yüzmüş gibi ıslak. Mavi gözleri şayanı hayret bir surette Esmâ'nın gözlerine benzeyor. Ali he-pimize hızla şöyle bir baktı. Ar-kasından Davut Topuzoğlu gö-ründü ve eşarp altındaki cismi ilk defa o gördü, haykırdı ve Hikmetin mani olmasına ehem-miyet vermiyerek örtüyü kaldırdı.

Bir lâhza şaşırmış, hareketsiz durdu. Sonra yüzü sapsarı ke-sildi ve eşarpı tutan eli titremeğe başladı. Eşarpı elinden bıraktı, bir iskemle üzerine göçtü, ve hiç bir söz söylemeden başını elleri arasına aldı. Aliye Davu-dun yanına koştu, okşadı, tatlı sözler söyledi, ve Emine Anayı çiçek suyu getirmeğe yolladı. Hikmet de Davuda yaklaştı, söz-lerini Davudun hafızasına kaz-mak istiyormuş gibi hâkim bir sesle Bahay'ı bir hırsızın öldürdü-günü telakki etti. Bu sırada içeri-den polise telefon eden Bedrinin sesini işitiyordum. Bu sırada ben Cananın yanında duruyordum. Genç kadının yanında oturan A-linin ona fısıldadığını işittim:

— Doğru mu? Bu sözler doğru mu?

Canan başını çevirdi:

— Bilmiyorum Ali, dedi, bil-

miyorum. Ne yapmalı acaba?

— Merak etmeyiniz ve Davu-dun benimle beraber balık avla-dığını hatırlayınız.

Esmâ Alinin omuzuna dokun-du:

— Polis ve müddeiumumî ge-leceklermiş.. Siz Aliye hanımı o-dasına kadar götürünüz. Zavallı'nın ayakta duracak hali kalmadı. Ben de gidip Emine Anaya ak-şam yemeğini hazırlamasını söy-lüyeyim.

Hikmet:

— Esmâ, dedi, doktorun sizden öğrenmek istediği birşey var.. Bugün öğleden sonra buraya geldiğiniz vakit Baha ile konuş-tunuz mu?

Esmâ kat'iyetle:

— Hayır, dedi.Onunla konuş-madım. Hatta Baha beni görme-di bile. Şöyle kütüphanenin kapı-sından bir baktım. Ve Hikmetin Bahanın yanında olduğunu gö-rünce dönüp gittim.

Doktor sordu:

— Baha yalnız mıydı?

— Evet..

— Fakat nasıl olur da..

Doktor sözünü kesti ve bana

sordu:

— O sırada siz neredeydiniz?

Belkis hanım.

— Çayır üzerinde ve evden gö-

rülecek bir yerde dinleniyordum.

— Birisinin içeriye girdiğini

gördünüz mü?

— Bay Hikmet ile karışından başka kimsenin girdiğini görme-dim. Fakat benden yalnız evin ön cephesile bir yanı görünüyor, başka taraftan birisi girmişse ta-bii farkında olamam.

Doktor Bedri düşünceli bir ta-vırla bana baktı:

— Fakat rovelver sesini işitme-niz icap ederdi, Belkis hanım.

Çünkü bütün pencereler açık-tı ve içeride gürültü yoktu.

Yavaş yavaş cevap verdim:

— Hayır, hiç bir silah sesi işitmedim.

Bütün gözler bana bakıyordu, hattâ Davut bile başını kaldırmış sözlerimi dikkatle dinliyordu.. İfademe devam ettim:

— Hayır, rovelver sesini kat'i-yen işitmedim. Bundan ben de birşey anlayamıyorum, çünkü de-dığınız gibi etraf çok sakindi, her açılıştaki kapının sesini işiti-yordum. Bir defa telefonun ça-ldığına da işittim. Herhalde telefo-nu Baha bey açmış olacak ki zil çabuk sustu. Çünkü evde telefo-nla konuşacak başka birisi yoktu. Filvaki onu yukarıda, odasında bırakmıştım, fakat..

Hikmet sözümü kesti:

— Aşağıya inmiş olacak, fa-kat telefon eden kim acaba?

Aliye söze karıştı:

— Ben telefon etmişim. Zayıf çocuklar yurduna giderken ecza-hanede durdum ve eve telefon et-tim. Evden çıkarken Emine Ana-ya akşam yemeğinde Hikmet ile Esmânın bulunacağını haber ver-meği unuttum. Onu haber vermek istiyordum. Filvaki E-mine Ana sağlığı yüzünden te-lefonla konuşamazdı. Fakat bel-ki Belkis hanım işitir de onun vasıtasile söyledim diye düştün-müştüm. Halbuki telefon çalar-çalmaz karşına Baha çıktı. Her-halde telefonun çok yakınında olmalıydı.

İ. Hikmet Aliyinin de sözünü

kesti:

— Acaba aşağıya ne yapmağa inmiş?

Hikmet sözünde devam ede-cekti, fakat bahçe kapısının çan-ı çaldı.

Doktor Bedri atıldı:

— Polis geldi.. İsbet ki vak'a olurken hepimiz dışarıda bulun-u-yorduk ve nerede bulunduğumuz-zu da isbat edecek vaziyetteyiz.

Esmâ doktora döndü:

— Ben pek isbat edemem, de-di. Bahayr içinizde en son ben gördüm. Fakat size temin ederim ki onu ben..

"Öldürmedim" diyecekti. Fa-kat gözleri yerde yatan cesede il-iği ve sesi boğazında düğümlen-di.

Ali, Esmayı kucakladı, Hikmet

de haykırdı:

— Manasız sözler söyleme Esmâ!.. Onu öldürdüm desenez bile kimse inanmaz.

Emine Ana kapıda biri remi-ve üçü sivil olan dört adamla be-raber göründü. Bunlardan birisi doktordu. Derhal Bedri ile to-puşmağa başladı. Resmî polis muşmağa başladı. Resmî polis ve Hikmeti hürmetle selâmladı ve vak'aya dair izahat almak istedi.

Esmâ ve Canan Aliyeyi odasına çıkardılar. Ben de hastahaneye te-lefon ederken gelirken orada bir-raktığım elbiselerimi getirtmek istedim. Ve bu maksatla telefo-nun bulunduğu küçük odaya giti-m.

(Devamı var)

FALCININ YANINDA

— Alacaklılarımız bir deniz

seyahatı yapmakta olduklarını gö-

rüyorum.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

— Eğer geminin batırıldığını

görseniz size iki misil ücret ve-

ririm.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Günlük bulmaca

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

- 1 — Güntün belli bir kısmı * Nisaf.
- 2 — Bilgin * Okuyucu. 3 — Bir vi-lâyetimiz * Bir nota. 4 — İçki * Bir hayvan * Bir harf. 5 — Bir harf * Toplamak * Mensup. 6 — Bir bağla-ma edatı * Amel * Ansızın olan. 7 — Boyunda bulunur * İnanmak. 8 — Sanat * Yemek * Bir harf. 9 — Şımallı Afrikadadır. * Mutelik. 10 — Bir harf * Bir Ermeni ismi * Bir sorgu.

31 No. 11 bulmacamızın halli:

Soldan sağa: